

РЕШЕНИЕ

№ 385

гр. Варна, 27.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, IV СЪСТАВ, в публично заседание на
петнадесети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Тони Кръстев

Членове: Десислава Г. Жекова
мл.с. Александър В. Цветков

при участието на секретаря Мария Д. Манолова
като разгледа докладваното от Тони Кръстев Въззивно гражданско дело №
20233100500054 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК и е образувано по въззивна жалба от Р. П. К. против Решение № 3117/18.10.2022 г., постановено по гр.д. № 17933/2021 г. по описа на Районен съд – Варна, 17-ти състав, с което е отхвърлен предявеният по реда на чл. 415, ал. 1, т. 3 ГПК осъдителен иск от Р. П. К. срещу И. С. И. за заплащане на сумата в размер от 5000 лева по издаден от ответницата в полза на ищцата заповед от 21.10.2020 г., обезпечаващ сключен между страните Договор за заем от 21.10.2020 г., на основание чл. 538 ТЗ, ведно със законната лихва върху сумата от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение до окончателното изплащане на сумата.

Във въззивната жалба се излагат доводи за неправилност на решението. Сочи се, че след като е налице признание от ответната страна, изразено в отговора на исковата молба и лично потвърдено в съдебно заседание за дължимост на вземането, първоинстанционният съд неправилно е приложил разпоредбите на чл. 237, ал. 3 от ГПК. Поддържа, че признатото от страна на ответника право по никакъв начин не противоречи на закона и добрите нрави, с оглед на което констатираните от ВРС пороци в записа на заповед са без значение. В подкрепа на това се посочва, че в заповедното производство с отхвърлянето на заявлението за издаване на заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист по реда на чл. 417, т. 10 от ГПК, било указано на заявителя-ищец да предяви осъдителен иск, с какъвто е образувано настоящото производство. Поради изложеното, въззивникът моли да бъде отменено първоинстанционното решение и да бъде постановено друго, с което осъдителният иск да бъде уважен. Претендира се и присъждане на сторените разноски в

производството пред двете инстанции. В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК въззиваемата страна И. С. И. не депозира отговор на въззивната жалба.

В съдебно заседание страните не се явяват и не изпращат представители. Постъпило е писмено становище от процесуалния представител на въззивницата, в което се поддържат изложените в жалбата доводи. Претендират се разноски.

Въззивната жалба е процесуално допустима като подадена от надлежна страна, в рамките на срока по [чл. 259, ал. 1 ГПК](#) и срещу обжалваем съдебен акт.

Съгласно [чл. 269 ГПК](#) въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от релевираните въззивни основания в жалбата.

Процесното първоинстанционно решение е валидно и допустимо.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на [чл. 235, ал. 2 ГПК](#), намира за установено следното от фактическа и правна страна във връзка с наведените във въззивната жалба пороци на оспорения съдебен акт и възраженията на ответника.

ВРС е бил сезиран с осъдителен иск по реда на чл. 415, ал. 1, т. 3 ГПК иск от Р. П. К. срещу И. С. И. за осъждане на ответницата да заплати на ищцата сума в размер на 5 000 лв., дължима по издаден от ответницата в полза на ищцата-поемател запис на заповед от 21.10.2020 г., обезпечаващ сключен между страните договор за заем от 21.10.2020 г., на основание чл. 538 ТЗ, ведно със законната лихва върху сумата от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение /04.11.2021 г./ до окончателното изплащане на сумата.

Искът е предявен след като с Разпореждане № 22888 от 08.11.2021 г. по ч.гр.д. № 16042/2021 г. на ВРС съдът е отхвърлил подаденото заявление по чл. 417 ГПК, с което е поискано издаване на заповед за незабавно изпълнение въз основа на документ – запис на заповед.

Ищцата твърди, че е предоставила сумата в размер на 5 000 лв. на ответницата като страните са подписали договор за заем от 21.10.2020 г. и запис на заповед от същата дата. Претендира заплащането на сумата на основание записа на заповед.

Ответницата И. С. И. е подала отговор на исковата молба, в който признава, че ищцата ѝ е предоставила сумата в размер на 5 000 лв., за което на 21.10.2020 г. е подписала запис на заповед и договор за заем. Заявява, че не е върнала сумата и признава основателността на иска.

Предявеният иск е с правно основание чл. 583 ТЗ – за заплащане на дължима от издателя на поемателя на сума по издаден запис на заповед, което ищцата е уточнила с изрична молба. Предметът на спора се определя от ищеца, поради което с оглед на диспозитивното начало в гражданския процес съдът дължи произнасяне по това искане и относно съществуването на задължение по този запис на заповед. Посоченото в исковата

молба каузално правоотношение – договор за заем, може да бъде разгледано само при наличие на редовна ценна книга, но и в този случай съдът се произнася относно съществуването на вземане на въведеното от ищеца основание – запис на заповед. Разпоредбите, уреждащи съдържанието на записа на заповед са с императивен характер, поради което за приложението им съдът следи служебно/ т. 1 на ТР № 1/09.12.2013 г. по т. д. № 1/2012 г. на ОСГТК на ВКС/.

Видно от представения със заявлението за издаване на заповед за незабавно изпълнение запис на заповед от 21.10.2020 г., един от задължителните реквизити на менителничния ефект – падежът, е определен по два начина – „на предявяване” и на определен ден – 01.12.2020 г. Съгласно чл. 486, ал. 2 ТЗ, който по силата на чл. 537 ТЗ е приложими и за записа на заповед, менителница, издадена с падежи, различни от предвиденото в чл. 486, ал. 1 ТЗ е нищожна. Следователно, запис на заповед, в който падежът е определен едновременно "на предявяване" и "на опредЕ. дата" е нищожен съгласно чл. 486, ал. 2 от ТЗ. В процесния запис на заповед са посочени два падежа, което води до нищожност на ценната книга. В този смисъл е и константната практика на ВКС /напр. решение № 148/15.11.2017 г. по т. д. № 61/2017 г. на I т. о. и посочената в него практика/.

Оплакването на въззивницата, че първоинстанционният съд неправилно е приложил разпоредбите на чл. 237, ал. 3 от ГПК е неоснователно.

Според чл. 237, ал. 1, когато ответникът признае иска, по искане на ищеца съдът прекратява съдебното дирене и постановява решение само съобразно признанието, т.е. решение за уважаване на иска. Признанието обвързва съда и не може да бъде оттеглено, след като е направено (чл. 237, ал. 4 ГПК). От друга страна, макар и съдът да е обвързан от признанието на иска, то той съгласно чл. 237, ал. 3 от ГПК не може да постанови решение съобразно признанието: а) когато признатото право противоречи на закона или на добрите нрави, т.е. не се признава от правния ред, и б) когато ответникът е признал право, с което не може да се разпорежда.

Процесното вземане произтича от издаден запис на заповед, за реквизитите на който в ТЗ са предвидени императивни правни норми, за които съдът следи служебно и които в случая не са спазени. Признатото от ответницата право се основава на нищожна сделка, следователно противоречи на закона, тъй като нищожните сделки не поражда права и задължения. Нищожността на сделките е гражданскоправна санкция, която настъпва заради наличието на най-тежките правни пороци, които са несъвместими с устоите на правопорядъка.

Ето защо, съдът не е обвързан от направеното от ответницата признание на иска. При това положение ищцата не е установила, че е носител на вземането на заявеното от нея основание, поради което предявения иск е неоснователен.

С оглед на горното и предвид съвпадане на правните изводи на двете съдебни инстанции обжалваното решение следва да бъде потвърдено като правилно. На основание

чл. 272 от ГПК въззивният съд препраща и към мотивите на ВРС.

Предвид изхода от спора право на разноси по делото има въззиваемата страна. Поради липса на искане съдът не присъжда разноси.

Мотивиран от изложеното, Варненски окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 3117/18.10.2022 г., постановено по гр.д. № 17933/2021 г. по описа на РС – Варна.

РЕШЕНИЕТО е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____